

АСПЕКТИ НА УПОТРЕБАТА НА АНГЛИЙСКИ ЗАЕМКИ В НЕМСКИЯ ЕЗИК

Пламен Бъндев

*Докторант в Тракийски Университет, Педагогически факултет,
6000, гр. Стара Загора, България
plamen.bandev@gmail.com*

ASPECTS OF THE USE OF ENGLISH LOANS IN THE GERMAN LANGUAGE

Plamen Bandev

*PHD student at Thrace University, Faculty of Pedagogy
6000, Stara Zagora, Bulgaria
plamen.bandev@gmail.com*

Abstract

In this article is explored the subject about the influence of the English language as a world language of communication. In this context, the influence of anglicisms in the in the German language has been studied at the phonetic, lexicological, morphological, semantic and syntactic level. The study emphasizes the correct use of anglicisms in various spheres of communication, with a focus on correct translation, and also on its correct acquisition as a foreign language.

Keywords: *English language, anglicisms, German language, Bulgarian literary language*

Въведение

В съвременната епоха на глобален комуникационен обмен, нови и свръхнови технологии за общуване, е видимо значим въпроса – как да се общува планетарно. Отговорът е, че има език, който функционира като световно средство за общуване – английския. Той е приет за световен език още през 20-ти век, но при масовата му употреба възникват проблеми, свързани с езиковите специфики на отделните езици, чрез които той е използван като средство за масова комуникация. В този контекст е важен въпросът – как биват използвани англицизмите, като заемки в различни езици.

Цел на изследването

Основната цел на настоящото проучване е влиянието на английския език като световен език за общуване, по-специално -ролята на английските лексикални заемки . В този контекст се изследва влиянието на англицизмите в българския език и в немския език на фонетично, лексикологично, морфологично, семантично и синтактично ниво. Изследването разглежда правилното или неправилно използване на англицизмите в различни сфери на общуване, с акцент върху правилния превод, както и върху правилното му усвояване като чужд език.

Материал и методи

В изследването е направен анализ на специализирана литература на немски език по поставения проблем.

Резултати и анализ

Анализът на литературата за влиянието на англицизмите в немския език показва, че тези лексикални заемки могат да имат както положителен, така и отрицателен ефект. В този контекст е важно да се подчертае ролята на качествено обучение по роден език, чрез което ще се избегнат негативните влияния на чуждиците в съответния език.

1. Англицизми

Според W. Yang (1990) “Англицизмите са една от най-горещите теми в публичния езиков дискурс от много години. Те са думи, които идват от английски и са заети в немски. Терминът англицизъм се разбира като: „пренасяне на езиков феномен, характерен за (британски) английски, към неанглийски език. Англицизмът е общ термин, заимстван от американски английски, британски английски и други английски езикови области като Канада, Австралия, Южна Африка и т. н.“ (Yang, W., 1990)

„Англицизмите са езикови изрази, които са приети от английския език в немския език. Това не засяга непременно само лексикалното ниво (ниво на думата), но и други нива на езика, като фонетика (ниво на звука), синтаксис (ниво на изречение) или семантика (ниво на съдържание), англицизмите принадлежат към т.н. езикови разновидности. Това са определени езикови варианти, изрази и добавки към езиците, които идват конкретно от британски или американски английски, понякога се наричат също британизми или американизми“. (Anglizismen – Definition)

От горните дефиниции следва, че англицизмът е езикова единица, произлизаща от английския. В обобщение може да се каже, че англицизмът е лингвистична заемка от английски, която е адаптирана в различна степен в езика получател фонологично, правописно или морфологично и е интегрирана в езиковата употреба.

Много чужди думи, които съществуват в немския език днес, имат английски или англо-американски произход. Терминът „англицизъм“ често се използва като родово име, за да се опише появата на английски или американски езикови елементи (напр. дума, състав на думата, променено значение на дума) в други езици (тук: немски език).

Действителното определение на термина „англицизъм“ се различава в зависимост от дискурса за английско влияние върху немския език. Тъй като под този термин са обобщени много различни езикови единици и в лингвистичната литература няма еднакво използвана терминология, опитът за дефиниране на термина англицизми е проблематичен.

В немския език терминът „англицизъм“ представлява общ термин. W. Yang (1990) разграничава три типа англицизми:

- *“Конвенционални англицизми* - тези англицизми се приемат за често срещани и познати, въпреки че често се държат по различен начин в артикулацията и/или правописа от родния речник. Примерите включват Computer, Manager, Keks, Rock 'n' Roll, Jeans.

- *Англицизми в процес на конвенционализация* - за разлика от вече конвенционалните англицизми, тази група англицизми изглежда чужда за много германци. Въпреки това те се използват от медиите. Предполага се, че тези англицизми ще бъдат конвенционализирани след известно време или ще изчезнат от немската употреба. Това са думи като Factory, например.

- *Думи в кавички, собствени имена и роднини* - англицизмите, които са в тази група, се използват само в конкретна ситуация или във връзка с Америка, Канада, Англия или други англоезични страни, напр. High School, US-Army, Western и т. н.“ (Yang, W. 1990)

2. Причини за приемане на англицизми в немски език

Причините за приемане на англицизми в немски език могат да се обобщят до следното:

- ✓ *Лингвистична икономика* - първата причина за използването на англицизми е икономиката на езика. Немският е за композиции, с помощта на които се опитва да избегне дългите заобикалки и парафрази Някои автори смятат, че динамиката на езика включва два аспекта. Първият аспект е прецизността в избора на думи, а вторият аспект е краткостта на израза, при което английският изглежда е много добър източник за икономически думи.

Скоростна тенденция в общата реч е, че английските едносрични думи са много разпространени, напр. *B. Dock, Film, Club, Trend, Trip, Flop, Trick, Stop, Kick, Pop, Tip.*

Началните думи, формите в скоби и така наречените „асси“ думи също са много популярни: лазер, радар, мотел (мотор-хотел), смог (дим+мъгла), поп (популярен), VIP (много важна личност).

✓ *Необходимост* - по-голямата част от англицизмите са заети, защото има нужда в езика да се запълнят празнините. Освен това, когато в езика все още има неназовани неща, за които няма подходящ израз в езика, англицизмите обогатяват речника..

✓ *Изразна вариативност и експресивност* - Много рядко в езика се използват паралелно англицизъм и немска дума със същото значение. През повечето време това е просто преходно състояние. След известно време по-старата дума се заменя с по-нова или значението варира и възникват нюанси, специализации и градации на значението.

✓ *Заемане и диференциация* - англицизмите често представляват определителните знаци за определени предмети и техники, при което се посочва и произходът. Те предлагат нови възможности за диференциация и служат като техническо и научно средство за комуникация в много области, например: песен - песен, хит - евъргрийн.

3. Стилистична функция на англицизмите

Броят на англицизмите, проникващи в немския език, непрекъснато нараства. Ако се анализира в кои области най-често се срещат англицизмите, ще се открие, че употребата им в масмедийните е много голяма. Англицизмите заемат постоянно място в немскоезичната реклама.

Според I. Kratochvilová (2000) те изпълняват следните функции:

➤ *”Ефект на новост и ефект на обучение* - тази стилистична функция влиза в игра с думи, които не са толкова добре познати и които все още не са твърдо установени в списъка с немски думи. Англицизмите, които първоначално не са стабилизирани, се отличават с правопис като кавички и курсив и често се представят с допълнителни обяснения.

Ефектът на обучение също въвежда езиков филтър, тъй като англицизмите, приети от езиковата общност, след това постепенно се конвенционализират и най-вече графично се интегрират в речника чрез главни букви или загуба на кавички. Това включва обозначения на нови неща, често се случва предметите, обозначени с новите заемки, да излязат от употреба по-бързо.

➤ *Прагматична стойност* - тази група включва луксозните заеми, вече дефинирани по-горе. Комбинацията от забележимост и неяснота трябва да се разглежда като един от типичните признаци на рекламните текстове, които, подобно на младежкия език, показват по-висока степен на изразителност.

➤ *Комуникативна стойност* - тази стилистична функция на англицизмите засяга преди всичко сферите на междуличностното общуване, в които не може да се разчита на сто процента владеене на немски език. Това е най-често случаят, когато говорещият не е роден език. Англицизмите действат в тези случаи като катализатори на комуникационните процеси, особено в областта на техническите изрази, където тази функция носи ясни предимства.” (Kratochvilová, I. 2000)

4. Социални последици от нарастващата употреба на англицизми в съответния академичен дискурс

❖ *Социални конфликти*. Езиковата промяна (под формата на нарастваща употреба на англицизми) върви ръка за ръка със социални промени, които засягат различни групи от населението в различна степен, положително или отрицателно: стандартният език се счита по-малко за символ на статуса поради увеличаването и нарастващото приемане на англицизмите; смяна на представата за единно, идеализирано езиково съчетана концепция за нация и др.

❖ *Изключване чрез комуникационни бариери.* „Езиковите промени намаляват достъпността за социално и образователно неравностойно положение или други групи или хора, които имат малко познания по английски.“ (Spitzmüller, 2006).

Това трябва да важи особено за англицизмите, които (все още) не са добре интегрирани в немския език (същото се отнася обаче за неанглийски или чуждоезични термини, които се използват рядко или са сложни). Социалните конфликти и изключване могат също да бъдат обобщени под термина социална поляризация. Такава поляризация може да бъде свързана с намаляване на социалното сближаване.

❖ *Промяна в културата и идентичността.* Езиковата промяна може да придружава промяна в начина на живот, с културна промяна към нови норми, вярвания, стилове на дискурс и поведение. Това се тълкува по различен начин, положително като промяна към модерен, по-космополитен начин на живот и по-космополитна идентичност или отрицателно в смисъл на културно отчуждение и опасност за политическата и културна идентичност на.

❖ *Профилиране и създаване на нови идентичности.* Чрез използването на английски (нови, екзотични, различни) думи определени групи от населението могат да се разграничат от други - разграничаване на групите и чрез обвързаното с групата разбиране; силна групова сплотеност или силно чувство за принадлежност; изключителна и друга изключителна група.

Според К. Seresová, (2022) има различни причини за използването на англицизми:

❖ „икономията на езика, която ни позволява да изложим фактите по-точно, кратко и точно;

❖ необходимостта, когато в езика все още има неназовани неща, за които няма подходящ израз и англицизмите обогатяват речниковия запас;

❖ променливост на израза и експресивност, които ни позволяват да променяме обозначававането на явленията;

❖ диференциация - те предлагат нови възможности за диференциация и служат като техническо и научно средство за комуникация в много области.“ (Seresová, K., 2022).

5. Аргументи за и против англицизмите

Аргументи за: „Допълващите и диференциращи англицизми обогатяват речника. Те не представляват заплаха за твърдото разбиране на немски език. Утвърдените англицизми опростяват международната комуникация). Като съществен компонент или въздействие на новите медии върху езика, англицизмите са станали незаменими в съвременния свят, те могат да допринесат за по-креативно и по-свободно използване на езика.“ (Anglizismen – Definition)

Аргументи против: „Англицизмите допринасят за упадък на езика. Те често се наричат „денглиш“ и следователно в очите на много хора не са знак за умело или дори естетическо използване на езика. По-специално, изместването на англицизмите се разглежда като заплаха за езика като „културна ценност“. (Anglizismen – Definition)

6. Специфични за чуждоезиковото обучение проблеми, когато се срещат англицизми в уроците по Немски език и подходи за решаването им

Многобройни наблюдения показват, че учащите често не разпознават англицизмите в текстове на немски език. Това е особено очевидно при четене на глас: англицизмите и особено тези в процес на конвенционализация не се артикулират на английски, а според немската връзка фонема-графема. Дори тези обучаеми, които имат достатъчно познания по английски език, често „пренебрегват“ английските лексеми.

Англицизмите в обучението по немски език

“Поради голямото си значение в ежедневието на младите хора, темата „Англицизмите в обучението по немски език“ е много подходяща като тема в уроците по немски в средното

училище, поради което тя може да се преподава в специфичен за ученика, подходящ за възрастта начин.

В 7-ми и 8-ми клас интердисциплинарните уроци би било разумно да бъдат съчетани с уроците по английски език. Например приликите и връзките между английските и немските езикови структури могат да бъдат изследвани по отношение на езикови сходства, което улеснява преводите и може да мотивира ученика и за двата предмета.

Например, учениците могат да сравняват текстове от миналия век с нови текстове или да преведат стар текст в съвременен език и обратното. Също така е възможно да се анализират немскоезични рок текстове, в които се използват англицизми, като въведение в предметната област „поезия“ (9 - 10 клас).

Проектни уроци по темата „реклама“, например, измисляне на рекламен текст за нов продукт и запис на авторски рекламен клип по американски модел; като това позволява на учениците да изследват критично медиите и рекламния език.

Като част от поредица от уроци по темата „вестници“, могат също да се сравняват текстове във вестници и да се изследват употребата и функцията на англицизмите и други стилистични похвати, които след това могат да бъдат включени в собствена творческа текстова продукция.”

Заклучение

Настоящото развитие на нарастваща интернационализация, мобилност, налагаща употребата на английския език като международен, ще развие още повече английската компетентност на немскоговорящите. Днес, в резултат на глобализацията, англицизмите са навсякъде: от технологиите и научните изследвания, през рекламите, до развлеченията и спорта. В повечето случаи появата на англицизми е мотивирана от чиста необходимост, тъй като езикът се нуждае от нови думи за новите предметни области, но трябва да има и акцент на предпазване от прекалената им употреба. Значима е и ролята на преподавателите, които трябва със солидна прецизност да разяснят употребата на англицизмите в процеса на преподаване на съответния език.

Литература

Anglizismen – Definition. [<https://www.studysmarter.de/schule/deutsch/sprachanalyse/anglizismen/>, 28.05.2024]

Kratochvilová, I. „Zur Problematik der Genuszuordnung englischer Entlehnungen in der deutschen Gegenwartssprache.“ In: Brüner Beiträge zur Germanistik und Nordistik. vol. 14, iss. 1: 67-75, 2000.

Seresová, K. „Anglizismen in der deutschen Sprache – gründe der Benutzung und ihre stilistische funktion“, Research gate, March, 2022.

Spitzmüller, J. „Eine Frage der Einstellung? Bewertungen des Sprachwandels in Linguistik und Öffentlichkeit“, In: Der Sprachdienst 50/2–3: 41–54, 2006.

Yang, W. „Öffentlichkeit“. In: Der Sprachdienst 50/2–3: 41–54, 1990.